

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Γράμματα
ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Μουσ. ΧΙΙ, 33/1970

Α
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

8-12/6/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Γραβούνα...
(παλαιότερον ὄνομα: Ντόριαν...), Ἐπαρχίας... Νέστον,
Νομοῦ... Καβάλας...
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Παντεῆν
Καυτρομπάνης ἐπάγγελμα... διδῆλος...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις... Γραβούνα-Νέστον...
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 4...
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον... Νικολάου... Μπαντεῆν...

ἡλικία... 86... γραμματικαὶ γνώσεις... ἀ.χρ.ματάς

τόπος καταγωγῆς... Γραβούνα

Ἀνατολικῆς Θεσσαλίας (Νομὸς Καρ-
β. Ποντικῆς)

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖα ἀγροτικὰ περὶοχαί προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖα διὰ
βοσκήν ποιμνίων ;... Αἱ... πλῆν... κατάλλητοι... προ-
ρίζοντο διὰ... σποράν...

Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ;... ἐνηλλάσσοντο... κατὰ χρονικὰ διαστήματα... 2-3 τῶν

- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἑλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
... Ἀνήκον... εἰς... τοὺς... χωρικοὺς...

- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ;... Μετὰ... τὸν... θάνατόν... τοῦ... πατρὸς... διενέμεται
τὰ... κτήματα... εἰς... τὰ... τέκνα...

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

..... Κυρίως... εἰς τὴν γεωργίαν

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέρῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... ἀσχολοῦντο μόνον μετὰ τὴν τεχνικὴν

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

..... καὶ ὡς ἄτομα καὶ ὡς οἰκογένεια

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.) Δούλοι. Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

Μετὰ τὸν θάνατόν των ἡ περιουσία των πᾶσι τοῖς ἐγγεῖνοις

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) Εἰς χρῆμα

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ἐχρησιμοποιῶντο ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐποχικῶς

ἡ μισθοδοσία εἰς χρῆμα ἀντιλαμβάνον τὴν ἐργασίαν καταμετρεῖται

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

..... Ὁχι

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... ἀσχολοῦντο μετὰ τὴν γεωργίαν

..... ἐκτὸς τὸν χωρίου

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ... Ναί ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροί) κλπ. ;

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμίας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Με...κόπρον... (οὐρα... ἔχον... ζῶα)...
 με...καῦσιν...καλαμίας, καὶ...θάμνων...

- 2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας;

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ...Περίπου...τὸ...1900...

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ...Μονόφτερο. Ἐφευρισκείτο ἐν ὅλοις τὰ κτήματα. Τὸ φερόμενον ἀπὸ τὸν ἔμπροσθεν....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. (ν)οῦρᾶ... 4. χυκί... 7. 10. μῆχανη
 2. βόσι... 5. 8.
 3. 6. στέρνονα... 9. σταβάρ...

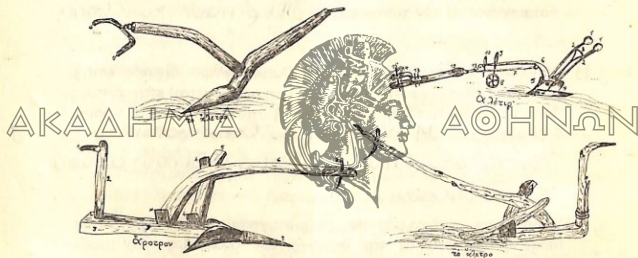
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;)

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
 5) Μηχανή ἄλωνισμοῦ

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατέσκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ... *ὁ Ἰδιος ὁ γεωργός...*

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἡ-εῖναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφορῶν τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

ἦτο τὸ ὑνί δι' ὅλα τὰ χωράφια.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ἦτο «νεοῦσινα»

δυναμίσια

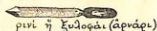
- 6) ἦτο (ἡ-εῖναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

κατασκευάσθη ἀπὸ ξύλου.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

ὁ γεωργὸς ἔχει σκεπάρνι, πριόνι, μπαλτά,
ἀρίδα καὶ ξυλοφάι.

πριόνι

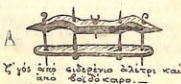
ἀρίδα

ὑνί ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ-χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... Βόδια... καὶ... βομβάκια...

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; Δ. ν. ο. ὄταν ὁ μὲν ἐπιδέχεται τὴν ῥῆν. βάρη. ὄργωμα ἐξέτερο 12 ζῶα (6 ζευγάρια).

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με' δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Ναί

ζυγός ἀπὸ εἰδικίου ἀλτέρι καὶ ἀπὸ βοῦδο καρο.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεῦλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

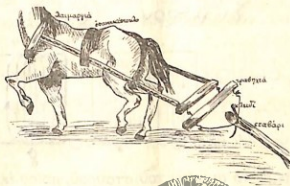
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

καὶ σ. (πετα)

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ;

Πῶς γίνεται ἡ ζευῆσις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἄρτου ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συμπέει εἰς τὸν τόπον σας.....

Ο άνδρας

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,

ΕΙ ΔΥΝΑΤΟΝ, ΚΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΝ) ΕΙΧΟΝ. ΣΥΧΑΝ ΜΕΤΕΒΛΗΤΟΝ. ΜΕ ΜΑΝΑΚ 170
ΠΕΡΙΠΟΥ. ΕΙΣΠΟΡΟΥΜΕΝΟΝ ΤΟ ΣΩΑ ΣΤΗ ΔΙΑ ΤΟΝ, ΤΟΚΜΑΝ ΤΟΝ ΤΟΡΟ ΚΙ ΤΕΚΝΑ ΤΩ
ΕΠΙΣΤΡΑΦΗ. ΜΑΝΑΚ ΤΟΝΤΕ. ΜΕΤΑ ΤΟΝΤΟΚΟΝ. ΑΙ. ΣΕΙΤΕ. ΚΑΙ. ΤΟΚΜΑΝ ΤΟ ΤΟΚΟΙΝΑ
ΠΙΛΩ. ΚΑΤΟΝ ΜΕΤΑΝ ΤΩ ΧΡΕΩΣ ΚΑΙ ΤΕΚΝΟΝ ΤΕΚΝΑΙ. ΚΑΙ ΕΙΔ
ΧΑΙΟΣ ΚΑΙ ΜΕΙΝΑΡΙΑ ΕΙΣ.

2) Πώς γίνεται το ζεύξιμον εις τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

Κατά τὴν Ἰβνι τέρση, μένο μου ὁ Σουλτάνος
κατακτείνης.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον· με σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

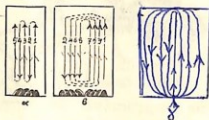
ΜΕ ΟΥΔΕΝ ΤΟ ΛΟΓΟ ΕΙΝΑΙ ΘΥΜΟ ΕΙΣ ΤΑ
ΚΑΙΡΑΤΑ ΤΩΝ ΣΩΩΝ.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

..... Παλαιότερον (α)

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

..... Σήμερον (β, γ)

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.); ~~Εἰς... σπορικὰ. Ἐκαστὴ 7-8 βήματα~~

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακιάν; ... ~~Ναι~~

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον; ~~Εἰς... τὰ... Γκιλάχωρα (Πηλίσιον... τὴν... Δαδάνη... (Νομός Καρδίτσας)...~~

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὕνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

... Πλάγιως, ... ρηχὰ, ... βαθιὰ

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Τὸ βαλὺ ὀρχωμα ἐγένετο... εἰς τὰ χέρσα χωράφια... κατὰ μῆνα... Μαΐου.....

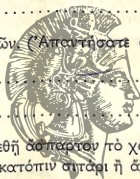
γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν... Πόσα ὀργώματα ἐγένοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

1. ὀρχωμα μετὰ τῶν ἀροτρίων, 1. πόν...
Ἀγροῦσεο... καὶ 1 μετὰ τῶν Σταυρῶν.
ὄλα ἐλίσχοντο < διβόλισμα >.....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰν ἀπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

2-3 ἢ καὶ 5

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Σιτοῦ... 3, κριθῆς... 4, ἀραβοσίτου... 4.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ διδάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... διδάκι, ..

σθάρια... ξυλὴν.....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὄνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀρχωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρὰν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

...Μὲ... ἑλλειψοειδῆ... σιδηρὰ ράβδον... ἢ ὁποῖα
ἔχει τοποθετηθῇ... εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ...
βουκέντρου.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

...ἐὰν... ὁδηγῇ... ἀνὰ... ..

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

...Κασμάς, τσοῦνα, δίκκι...

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Εἰν... τὰ χωράφια... ἔκτε... ἀγροῦδα βανδῶσι... καὶ ἡ οἰκογί-
νη... ἔκτε... τὴν συλλογὴν τῆς (...τοῦ χωράφιας).

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἴδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν
ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

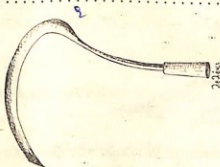
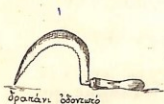
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) ... Δρεπάνι Νο 2

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). .. Κόσση...

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

ὀμαλή

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ἀπὸ ξύλου ἐλέγετο δρεπάνι (καμπύρι).

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.)

ὁ σιδεράς

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.)

ἔχρηστο. οὐλοῦντο. ὅταν ἦτο. ἡ χρονιά κακή, ὅταν δυνατὸν. ἴσως ἀναμύρια. καὶ σιτοὶ ἔμελλε μικροὶ καὶ οὐκ ἔπαιον τὸ δρεπάνι.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ.

ὅσον τὸ δυνατὸν χαμηλότερα

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

Μπαρότα

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραχμίδες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι ρίθιζαν θεριστὰ ἀποθέτουσι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα;

οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Πολλά μαζί.

ἔαν ἦσαν 4-5 ἔχρηστο. καθαρά, ἔαν 2-3. κουσαφαρόν. ὅταν αἱ κεφαλαὶ ἠρθάνουν πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λούνται ἀγκαλιές.

...Κουσαλαμάδα ἢ καβραμάδα.....

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ;

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες... ἤρχοντο καὶ...
ἐπαγγελματίαι οἱ ὅποιοι... ἤρχοντο... ἀπὸ τοῦ
Μαρασαίτ... ἢ τοῦ Μοά-ζιτ.....

- 2) Πῶς ἡμεῖβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). Ἀντικαθάρων... τῶν

ἐργασιῶν... κατ' ἀποκοπὴν (κουκουράδα). Ἄ...
ἀμοιβὴν... τοῦ... ἐδίδετο... εἰς χρῆμα... συγχρόνως
δὲ... ὁ... ἰδιοὺς... τοῦ... παρῆκε... καὶ τὴν
... τροφὴν.....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; ... καὶ αἱ ἄνθρωποι
καὶ... αἱ γυναῖκες... ἐκρησιμοποιοῦσαν
τοὺς... παλαμαρικούς... ἐπὶ... φοροῦσαν...
ἐν τῶν... μετὰ... ἱωνόρι.....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομά-
δος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός; Ἐδίδετο
προσοχή... ὡς πρὸς τὸν... θερισμόν... ν' ἀρχίσῃ... Δευτέρα,
κυρίως, ... ἢ ... Τετάρτη... ἢ ... Παρασκευή.
- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμόν σχετικὰ
τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. Ἐτραγουδοῦσαν διάφορα
τραγούδια, ... ὅχι ... ἄλλω ... σχετικά μετὰ τὸν
θερισμόν.
- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν,
ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν
τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερί-
ζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας
στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάλλναι τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν
εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).
Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι
εἶδη. Ἐν τῷ χωρῷ καὶ μετὰ καὶ ἐν ἄλλῳ ἑνὶ
ἐκείνῳ τῷ χωρῷ πού ἔην ἀρχίσῃ ἔπαινον τὴν
δεματικὴν... ἔσχυμάσαν μετὰ ὀλίγα... στάχυν ἐν
σημῶν τοῦ... ἔταυρον... καὶ... ἔλεφαν: «Μητρικὴν
βρεσίν... δὴ... ἀφρονία... νὰ... δώσω... ὁ... Θεός.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτισμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον;.....
..... Ἀμέσως..... μετὰ τὸν θερισμόν.....

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἰ. Ἰδίου. ὁ δεματιῶν... ἔδενε... καὶ... δεμάτια
 χρησιμοποιοῦντας... πρὸς αὐτοῦ... τοῖς...
 Ἰδίου... τὰς... στάχτας... Διδ... καὶ... δεματιῶν...
 ἔχρησιμοποιοῦσαν... τὴν... παλαμαρίδα...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Συνεκentrώνοντο... εἰς... ὠρισμένον...
 μέρος... τοῦ... ἀγροῦ... ἀπὸ... 13... ἢ... 17...
 δεμάτια... καὶ... ἐτοποθετοῦντο... διαμε-
 τρώς... τὸ... κοινὸ... ἐτοποθετοῦντο... εἰς... τὴν... κορυφήν...

ε.' Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνήθιζτο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Εἶς τὸ Σωαζέδον
πρὸς χόρτο μὲν τοῦ ἀντιστάτικου μέναι. Τότε ἦτο ἀρρεῖον χόρτον
τὸ ὁποῖον ἐκόπηκε μὲ τὴν κόσσαν. Ἀφ' ἑνὸς ἐπὶ 4-5 ἡμέρας διὰ
νὰ ξεραθῇ καὶ κατέβην μετεξέχοντα μὲ καλάρ. ἔκ τινος ἀποδάμν
ἢ ἐχίνου... θυμικιό... ἔξω ἀπὸ τῆς οἴκου...*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.).....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας). *Ἐθερίζετο
τὸν... Μοῖρον... τὴν... ἐπαμίν... τῆς... ἐφορῆ... τῶν
ἡρώων... Κιν... καὶ... ἐξένη... μὲ... κόσσαν...*

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

.....

.....

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Τὰ δεμάτια ... μεταφέρω... πρὸς ... άλωνι-
μόν ... εἰς τὸ ... άλώνι.

.....

.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σφαρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; Ἐκαστός.

Ἀλωνόσας ἡ θυγατέρα ἔβαν ἑξήμα παραπλὺ καὶ ἀρετὴν κρέμασι διὰ τὸ ἐνδοκίμενον βροχῇ.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ άλώνι;

Ἦνῃρχε... καὶ ὁ χωρισμός τῶν καρπῶν...
ἀπὸ τοῦ ἄχυρον ἐγένετο... εἰς τὸ ἴδιον μέρος.

.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

Ἐκτὸς... τοῦ χωρίου... εἰς κρηπίδι... χωράφι.

.....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Η... καθε... οἰκογένεια... διέδετε... τὸ ἴδιον
της... ἀλώνι.....

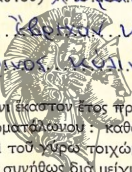
- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *ἤρχιζε ἀρχὰς τοῦ μηνὸς*
(Ἀθωνίου) καὶ ἐτελείετο τέλος τοῦ μηνός. ἢ... ἀρχαί... καὶ... μέσα
Αὐγούστου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Χωματάλωνον. ἔξυναν τὰ*

χόρσα, τὰ ἐσκουπίζαν, τὰ ἐβρέταν καὶ τὰ πατοῦσαν με
τὸ κυλινδρὸν... (π.τέρινος... κυλινδρὸν).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως δια μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων).....

.....

.....

.....

- 9) Ὅπως ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

..... Ὄχι.....

.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Δὲν ὑπάρχει ἀλώνισμος διὰ τὰ κτήνη. Ἀλλὰ
ἐκπληττοῦν τὰ δένδρα διὰ τὸ ἀλώνειν...
καὶ ἀλώνιζοντο.....

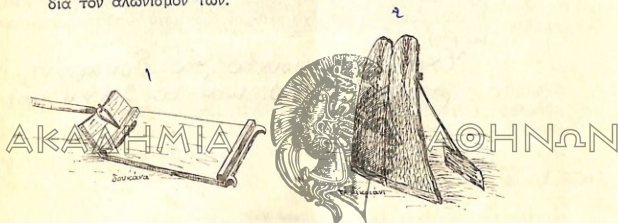
11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στειγερὸς,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὥς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἷς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειᾶς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουλκάνη, δικριάνη, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Ο. ἀλωνισμός γίνεται

μέ. δουλκάνης. (№ 2) αἱ ὁδοὶ κατασκευάζοντο ἀπὸ τῶν χωρικῶν. Τὸ μέγεθος των. ἔφτανε ἀπὸ 20 ἰσά, ὅλα 20 δημητριακὰ ἀλωνίζονταν μέ. δουλκάνη. ἔκτος ἀπὸ τὴν ὁδοὶ. ἢ ὁδοὶ ἀλωνίζετο μέ. τὸ κυλινδρὸν. (π. χ. κούρινος, κούρινος)

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

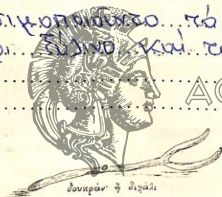
... Πρὶν... τὰ... ξημερώσει... ἔστρωσε...
... τὸ... ἀλώνι... καὶ... ἐκδίδωνον... κατὰ...
... τὰς... 3-4... τὸ... ἀπόγευμα...
.....
.....
.....

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

... Ἐχρησιμοποιεῖται τὸ δουκράνι,
... ξύλον καὶ τὸ λικνυτῆρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ;

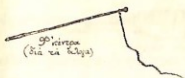
... Ἐπῆλθαι... γύρω... ἀπὸ... τοῦ ἀλώνι...
... καὶ... ἔπρε... Ρίπτει... εἰς... ἀκρε... //

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἄλλαχοῦ
φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

... Ἐλῆγε... 4' κέντρα... καὶ... ἔχε...
... μῆκος... 2 πρῶτον μῆτρον...

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος ὀσάχυων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

..... Ἐλέγχετο στρώσιμον. Ὁ ἀλωνιζόμενος
..... πάλιν στρώσει τὴν ἡμέραν.....

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες ὀσάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

..... Σωρός.....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσιν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.....

..... Ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ ζῶον του.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς ὀσάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμεινέτο διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ὠρεοῦ δημητριακῶν

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ἐτραγουδοῦσαν διὰφορα τραγούδια
διὰ τὸ συνεχὲς γύρισμα ἑξέρχοντα
νύστα.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

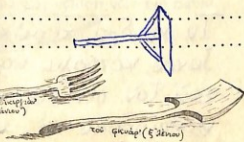
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτομασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

Ἐλέγοντο ἀπλῶς ὀκυρο καὶ ἑκατέρωθεν
μὲ τὸ γαλκηνό.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτὸν ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Κατ' ἀρχαί. ὁ σωρὰ... ἦτο σπράγγιλος. Κατόπι
ἐρίετο... θερογύνιον... καὶ ἐν... σιμυρία... ἐκπο-
... ἦτο... ὅτι... τ' ἐμάχια... τὰ... ὅποια... ἀέθλων...
... λαμπροί... ..

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

...Τὸ... ἀνέμισμα... ἐρίετο... ἐν... τὸ... ἡ κυνέωρι...
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

...Ὅλοι... μαζί... ..

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἄλωνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

Τὰ... χονδρὰ... τεμάχια... τῶν... σταχύων... ὡς...
... ἰσχυρὰ... καὶ... ἀδυνάιστα... πρὸς... ὅτι...
... μαζί... ὅτι... ἐβρῆνται... καὶ... πρὸς... ὅτι...
... ἀποφλοιῶσαν... πρὸς... κυνέωρι... ..

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἄλωνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἄλωνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

...ὁ ἀποχωρισμὸς ἐκτελεζεται ἐν δριμόνι

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκή-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

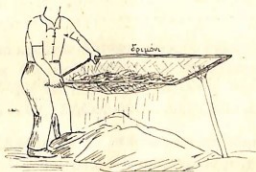
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο καλὸν δερμάτινον

κούροι ἢ ἀριλόγοι

δριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογράφησατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

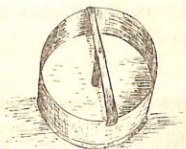
- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ : *Ο καρενα... τ.μα.στύτω. κατὰ τὸ χυλόμενον... καὶ τήν τε σωρὸν καὶ κραυγὴν σου... σωρὸν τήν τε... ἐπιπλοῖ... καὶ... τήν τε... ἔκαρδον... σταυρὸν... ἔκαρδον... τήν τε... καὶ τὸ... φτυάρι*

- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του, εις ὀκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Η... ΣΥ. Γ. ΣΥ. ΖΟΥ... ΚΑΡΔΟΥ... Ε. Γ. Ν. Κ. ΜΕ... Ε. Ο.
... ΚΑΝΖΑΡ... ..

μικροκοίλη

κουτίσι

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ὀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτροι τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

Ο... ΚΑΡΔΑ... ΑΠΑΘΗΚΕΥΕΤΑ... ΤΗΣ...
... ΓΥΡΟΧΟΥ... ΕΙΣ... ΤΗΝ... ΟΙΚΙΑΝ... ΕΙ... ΕΙ... ΑΠΟΘΗ... ..

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Ἀπομυκνέτω... εἰ... τὴν εὐχάριστα.*
Ὅταν τὸ ἀρχικὸν ἔξω, τὸ ἔκτακτον σπύρεον ὁρῶ-
γόνιο, τὸ ἐκτακτὸν... καὶ τὸ ἐκτακτὸν...

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοῦς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Ἡ διαλογὴ ἐγένετο κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ
ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ;..

Πρὶν τὸν θερισμόν ἔκτακτον πλέγμα καὶ τὸ
ἐκτακτὸν... εἰ... τὸ ἐκτακτὸν...

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Τὸ πλέγμα καὶ τὸ*
πλέγμα... εἰ... τὸ πλέγμα καὶ τὸ πλέγμα...
σκοπῶν.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τῆς... Παννυχτίδος... 8... ἑβδόμης καὶ
τῆς 15 Μαρτίου...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; *Τῆς Παννυ-*
χτίδος... εἰ... ἀλώνια...
καὶ... καὶ... καὶ... καὶ...
αὐτὰ...

2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;....

οἱ παῖδες

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος;.....

Τὰ παῖδια

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .. τὴν 13 Μαρτίου.

ὅτι ἐκάνουν τὸν Μάρτυ. ἡρεσι. καὶ
βγαίν. ποῖος καὶ πότε, διαλύ. ἐχρησ-
ταποι. οὐσαν ἄχυρα.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

ἐκινδύν. τὸν πῦρ. ἀπὸ τὴν βροχῇ

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμόν τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Α'. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤ. ΠΕΡΙΦ. ΚΑΒΑΛΑΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΓΡΑΒΟΥΝΗΣ
Ἰριθ. Πρωτ. 110

Π ρ ό ς

Τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν
Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς
Λογογραφίας.

Ε ί ς Ἀ θ ή ν α ς.

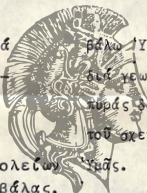
Ὑποβάλλεται

Ἑρωτηματολόγιον διὰ γεωργικὰ
ἐργαλεῖα καὶ κατ' ἐθιμον πυ-
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ἐν Γραβούνῃ τῇ 18-6-1970

ΚΟΙΝ: κ. Ἐπιθ/τὴν Δημοτ. Σχολείων Ἰθάκας.

Α: Ἐκπ/κῆς Περιφ. Καβάλας.

λαμβάνω τὴν τιμὴν νά ὑπο-
βάλλω Ὑμῖν συνημένως Ἑρωτηματολόγιον
διὰ γεωργικὰ ἐργαλεῖα καὶ κατ' ἐθιμον
πυρὰς θεόντως συμπληρωμένον, μετὰ
τοῦ σχετικοῦ χειρογράφου, διὰ τὰ καθ'

ἰο
Δ/ντὴς τοῦ σχολείου

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΑΝΗΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ

Ἀναγνωστοπούλου 14

ΑΘΗΝΑΙ (436)

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

περί συλλογῆς ὕλης διὰ τὴν σύνταξιν Λαογραφικοῦ
Ἀτλαντος τῆς Ἑλλάδος

Ἀποστέλλεται συνημμένως ἐρωτηματολόγιον διὰ τὴν σύνταξιν Λαογραφικοῦ Ἀτλαντος τῆς Ἑλλάδος, ὃ ὁποῖος θὰ ἀποτελέσῃ κατόπιν μετὰ τῶν ὁμοίων ἐξ ἄλλων χωρῶν τὴν βάσιν τῆς συνθέσεως εὐρυτέρου Εὐρωπαϊκοῦ.

Τὸ ἐρωτηματολόγιον τοῦτο, τὸ ὁποῖον παρακαλοῦμεν νὰ ἀναγνωσθῇ μετὰ προσοχῆς, ἀφορᾷ: α) εἰς ζητήματα ἀναφερόμενα εἰς τὴν σποράν, τὸν θερισμόν καὶ τὸν ἄλωνισμόν, πρὸς δὲ καὶ διὰ τὰ ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐν χρήσει μέχρι τοῦ 1920 (ἢ εἶναι καὶ μέχρι σήμερον) κατὰ τὰς ἐργασίας ταύτας, ὡς καὶ τὰ συνδεδεμένα πρὸς αὐτὰς ἔθιμα (ταῦτα δύνανται νὰ εἶναι ἐν χρήσει ἀκόμη καὶ σήμερον)· β) εἰς πυρᾶς (φωτιές), αἱ ὁποῖαι ἀνάπτονται εἰς δημοσίους χώρους (π.χ. εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ χωριοῦ ἢ εἰς τὸν περίβολον τῆς ἐκκλησίας, εἰς σταυροδρόμια κλπ.), εἰς τινὰς δὲ τόπους καὶ ὑπερπηδῶνται δι' ὑγείαν κλπ. τῶν κατοίκων.

Αἱ πληροφορίες διὰ τὴν πλήρη καὶ ἀκριβῆ συμπλήρωσιν τοῦ ἐρωτηματολογίου συνιστᾶται νὰ ζητηθοῦν ἀπὸ ἀρμόδια πρόσωπα, ὡς τοιαῦτα δὲ ἐκ τοῦ γεωργικοῦ καὶ τοῦ ποιμενικοῦ πληθυσμοῦ εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα διατηροῦν ἀκόμη ἐν χρήσει ἢ εἰς τὴν μνήμην των πιστότερον τοὺς παλαιότερους τρόπους τῆς καλλιέργειας καὶ τὰ σχετικὰ ἔθιμα, ὡς ἐλήχθη ἤδη, μέχρι τοῦ 1920, παρὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἀργότερον τοῦ σιδηροῦ ἀρότρου διὰ τὴν σποράν, ὡς καὶ μηχανῶν διὰ τὸν θερισμόν καὶ ἄλωνισμόν.

Ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ χρονικοῦ ὁρίου, ἦτοι περὶ τοῦ γεωργικοῦ βίου καὶ τῶν πυρῶν μέχρι τοῦ 1920, προκύπτει ὅτι αἱ σχετικαὶ πληροφορίες δέον νὰ ζητηθοῦν ἀπὸ πρόσωπα εἰς ἡλικίαν ἄνω τοῦ 50οῦ ἔτους.

α) Προτού επιχειρηθῇ ἡ καταγραφή τῆς ἀπαντήσεως εἰς ἕκαστον ἐρώτημα, συνιστᾶται νὰ προηγηθῇ εἰς ἰδιαίτερον τετράδιον λεπτομερὴς περιγραφή τοῦ γεωργικοῦ βίου ἀπὸ τῆς προετοιμασίας διὰ τὴν σποράν τῶν δημητριακῶν μέχρι τοῦ ἄλωνισμοῦ καὶ τῆς ἀποθηκεύσεως αὐτῶν. Εἰς τὴν ἐκτενῆ περιγραφὴν αὐτὴν τῶν γεωργικῶν ἀπασχολήσεων εἰς κάθε τόπον μέχρι τοῦ 1920 καὶ μετὰ τὴν χρονολογίαν αὐτὴν μέχρι σήμερον (τὴν περίοδον 1921—1968) δεόν νὰ σημειώνωνται αἱ μεταρρυθμίσεις ποὺ ἔχουν γίνεῖ (δηλ. ποῖα νέα ἐργαλεῖα ἔχουν εἰσαχθῇ, π.χ. τροποποιήσεις τοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς σιδηροῦν, νέα σκαφικὰ ἐργαλεῖα, μηχαναὶ σποράς, θερισμοῦ καὶ ἄλωνισμοῦ κλπ.) καὶ ἀπὸ ποῖον ἔτος περίπου, νὰ παρατίθεται δὲ καὶ σχεδιαγράφημα ἢ φωτογραφία τοῦ ἀρότρου, τοῦ ζυγοῦ, τοῦ ἄλωνιου, τῶν ἄλωνιστικῶν μέσων, τῶν διαφόρων σκαφικῶν ἐργαλείων (διὰ τὴν σκαφήν, τὸ διβόλισμα, τὴν ἰσοπέδωσιν τοῦ ὠργωμένου ἀγροῦ), τῶν σκευῶν μετρήσεως τῶν δημητριακῶν (σίτου, κριθῆς κλπ.) κ.ἄ.

Ἰδιαίτερα δεόν νὰ καταβάλλεται φροντίς, ὥστε ἡ περιγραφή νὰ γίνεται, εἰ δυνατόν, εἰς τὴν γλώσσαν (διαλεκτὸν) τοῦ τόπου, πρὸ παντὸς δὲ νὰ παρατίθεται ἡ τοπικὴ ὀρολογία διὰ τὰς ὡς ἄνω ἐργασίας, ἐπίσης τὸ ἐκαστὸν τόπον ὄνομα τῶν ἐργαλείων καὶ τῶν σκευῶν, ὡς προὔκει καὶ τὰ ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν ἐξ ὧν ἀποτελοῦνται, π.χ. τοῦ ἀρότρου, τοῦ ζυγοῦ, τοῦ ἄλωνιστικοῦ μηχανήματος κ.ἄ.

Εἰς τὸ τέλος τῆς περιγραφῆς νὰ σημειώνεται ἀπαραιτήτως ὁ τόπος ὅπου ἐγένετο ἡ συλλογὴ, τὸ ὄνομα καὶ ἐπὶ ὠνυμον τοῦ πληροφορητοῦ γεωργοῦ ἢ ποιμένου (ἐπὶ γυναικὸς καὶ τὸ πατρικόν της ἐπίθετον, π.χ. Μαρία Κ. Καραχάλιου, τὸ γένος Δημ. Κοντοπόδη), ἡ ἡλικία ὡς καὶ αἱ γραμματικαὶ γνώσεις ἐκάστου. Ἐπίσης τὸ χωρίον ὅπου οὗτος ἐγεννήθη, ἂν δὲ ἐγεννήθη εἰς ἄλλην περιοχὴν, τὸ ἔτος κατὰ τὸ ὁποῖον ἐγκατεστάθη εἰς τὸν τόπον ὅπου γίνεται ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἐρωτηματολογίου. Ἐπὶ προσφύγων ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας, Ἀνατολικῆς καὶ Βορείου Θράκης, ἐκ Μοναστηρίου Γιουγκοσλαβίας ἢ ἐκ Βορείου Ἑπείρου, νὰ σημειωθῇ ἐπακριβῶς ὁ τόπος ἀπὸ τὸν ὁποῖον οὗτοι κατὰγονται καὶ τότε ἀκριβῶς ἐξεπατρίσθησαν (τὸ ἔτος 1923, προηγουμένως ἢ κατόπιν ;). Αἱ πληροφορίες ἐκ τῶν προσφύγων τούτων θὰ ἀφοροῦν οὕτω τὸν γεωργικὸν βίον εἰς τὸν τόπον των πρὸ τοῦ 1922.

Σημειώσατε ἐπίσης ἐν τέλει ἐντὸς ἀγκυλῶν [] τὸ ὄνομα σας, ὡς συλλογέως, τὴν ιδιότητά σας καὶ τὴν χρονολογίαν ἐκτελέ-

σεως τῆς συλλογῆς (π.χ. Κωνστ. Ἰ. Δημητρόπουλος, διδάσκαλος. Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ τῆς 13—17 Νοεμβρίου 1968).

Μὲ βάσιν τὴν λεπτομερῆ περιγραφὴν αὐτὴν εἰς τὴν ὁποίαν, ὡς εἴπομεν, θὰ ἔχη ληφθῇ ἀπαραιτήτως ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ἐρωτηματολόγιον, θὰ καταγραφοῦν κατόπιν μετὰ προσοχῆς αἱ ἀπαντήσεις εἰς τὰς ἐρωτήσεις εἰς αὐτό, θὰ παρατεθοῦν δὲ καὶ σχετικὰ σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφία.

Νὰ καταβληθῇ ἰδιαίτερα προσοχὴ πρὸς συλλογὴν τῆς ὡς ἄνω ὕλης καὶ ἐκ τῶν συνοικισμῶν προσφύγων, ὡς ἐλέχθη, πλὴν τῶν ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῶν ἐξ Ἀνατολικῆς Θράκης, Βορείου Θράκης (ἦτοι Μελενίκου, Νευροκοπίου, Φιλίππουπόλεως, Ἀγχιάλου κ.ἄ.) καὶ ἐκ τῶν προερχομένων ἐκ τῆς περιοχῆς Μοναστηρίου (Βιτόλια) καὶ Βορείου Ἠπείρου (Ἀργυροκάστρου, Δροπόλεως κλπ.).

β) Ἀντιστοίχως πρὸς τὰς πληροφορίας περὶ τοῦ γεωργικοῦ ἐν γένει βίου, ὡς ἀνωτέρω, παρακαλεῖται ὁ συλλογεὺς, ὅπως ἀναφέρῃ ἔτι εἰς ποίας ἡμερομηνίας τοῦ ἔτους καὶ περιστάσεις (π.χ. τὸ ἐσπέρας τῆς 23 Ἰουνίου ἢ τῆς 31 Αὐγ., τὰς Ἀπόκριας (ἐσπέρας τῆς Κυριακῆς τῆς Τυροφάγου), ἐσπέρας τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων, κατὰ τὰ Πάσχα κλπ.) ἀνάπτονται φωτιές εἰς δημοσίους χώρους, αἱ ὁποῖαι ὑπερπιδνῶνται ἢ λαμβάνουν χώραν χοροὶ περὶ τὴν πυρὰν κλπ. Εἶναι ἀναγκαῖα ἡ λεπτομερὴς περιγραφὴ τῶν ἐθιμικῶν πυρῶν τούτων, ὡς πρὸς τὴν ἡμερομηνίαν, τὸν χρόνον ἀφῆς αὐτῶν, τὰ τελούμενα κατ' αὐτὰς καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῶν συμφώνως πρὸς τὰς σχετικὰς δοξασίας τοῦ λαοῦ. Ἐπίσης ἂν τελοῦνται καὶ σήμερον ἢ ἂν δὲν γίνωνται, τότε ἔπαυσε τὸ ἔθιμον.

γ) Ὅπου εἰς τὸ ἐρωτηματολόγιον δὲν ἔπαρκει ὁ κενὸς χώρος διὰ τὴν καταχώρισιν ἐκάστης ἀπαντήσεως δύναται ὁ συλλογεὺς νὰ χρησιμοποίησιν πρόσθετον φύλλον χάρτου, σημειῶν ὅμως ἐπ' αὐτοῦ τὴν σελίδα καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐρωτήματος εἰς τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ ἡ προσθήκη.

δ) Ἡ συλλογὴ, ὡς ἀνωτέρω, τῆς ἐν λόγῳ ὕλης καὶ ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἐρωτηματολογίου παρακαλοῦμεν νὰ ἐκτελεσθῇ ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς παραλαβῆς του καὶ ἐπιστραφῇ τὸ ἐν λόγῳ ἐρωτηματολόγιον μετὰ τοῦ χειρογράφου τῆς συλλεχθείσης ὕλης εἰς τὸ Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λογογραφίας.

1) Τα μέλη κατόπισθ δια σφραγίδων. Κόβει 2-3 χρόνια έγινε διαφανέστερα.

2) Αρτίων ή τού χειρικών.

3) Μετά των δέντρων ετοιμάζοντο τα κρύματα ή τα εμένα

4) Είς γυμνάσιον και κρυοθεραπείαν, ως ήτις το πλάσσαν.

2) Αποχολούστο μένον ήτις τινος τινος.

3) Και ως άποκα και ως διακοσμήσαι τήν άποκα
(ορίσασθαι από μετέναι)

2) Δούσαι - ήσαν έκείνοι να μέναι ή να μένουν

3) Χρῖστα

4) Ναι, άνδρες και γυναίκες ήτοις ήτις χρῖστα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙΩΝ

5) Οχι.

6) Μετά ήτις το χροῖον

2) Εποχικῶς : ως έργον.

2) Με κόνειον ή ήτις κόνειον κατακρίαν.

2) —————

2) Πλάσσαν το 1900

1) Μονόμυτρο - ή προκείμενα έγινε υπό τα έκείνους.

1) (γούρτα 4) γυνή 7) 10) μέγιστον

2) Βάσις 5) 8)

3) 6) καλύτερα 9) σταθερά

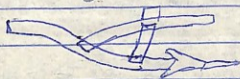
2) —————

3) —————

4) —————

5) —————

91

3)

4) Explain briefly to John

5) 71-го ввоза ввезен в 1964

6. Arb. Edo

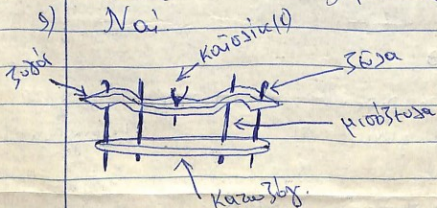
6) ^{Ανδ} ^{Σειο}
ΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩ

7) Σικανόρι, Πρίονι, Κασοπέ, Αρδα, Σιλορέ

8x) bōḥa ca bouḥa

6) Στο, από τη διαδικασία της Τηλικής Τηλικής 6 Τηλικής (19 Τηλικής).

9) Na

11) Καύσ (πύρι)

12) 3) Απορία (δυσία) και απορία

α) 6 άδρα

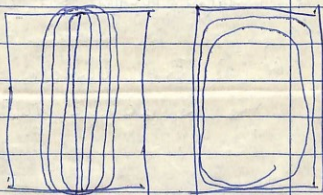
β) 1) Έχεις ένα φρενίτσα π' έχεις 1, 70
βόταρ 20 καίνα ού δίν' να, ουκίνα 2
70, 20 κίνα 100 και έθελον 20

ΑΡΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΑ
20 άδρα 100, 20 κίνα 20 καίνα 100
κι έθελον 100. Έλα Χρυσά και Παντοφί.

2) Κείν 20 τίνα 2000 κίνα 20 20 κίνα 20
καίνα.

3) Μ' έχεις να είναι 20 κίνα 20 κίνα.

4) 20 κίνα

- 5) Στοιχεία 7-8 βήματα - το είδαμε.
- 6) Στο Γνωστό (και οι δύο)
- Νομολογία Κανονισμός
- 7) Πάρε, όχι βάρη, βάρη
- Στο Μαύρο Στοιχείο Βαρέ, το χρονομέτρο.
- 8) 1) Αρχικά και οι δύο, 1 το Αύριο
- 1 και το Σάββατο το Σάββατο

9)

3) 2-3 και 5

4) Στο ίδιο 3 στοιχεία, στο κριτήριο 4

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Στο ίδιο 4 στοιχεία, 4

Στο ίδιο 4 στοιχεία, 4

5) α) το ίδιο, βάρη Σάββατο

β) Στο Σάββατο 1 το ίδιο Σάββατο 2 το ίδιο

2) Κανό το Σάββατο το Σάββατο

3)

α) Κανό, Σάββατο και Σάββατο

β) Στο ίδιο Σάββατο Σάββατο και το Σάββατο

- 7) _____
- 8) βράδυ, κενονιστά _____
- 9) _____

Β' ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α) 1) Έργασια θριφών.

θριφώνι Ν^ο 2.

- 2) πρ' κούρκ.
- 3) όφρασι.
- 4) από β' το Εύγριο θριφώνι του χείω. (καρπού).
- 5) 8 σιόφρα.
- 6) Από Εύγριο όσα όσα κούρκ ή κούρκ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

8) Θριφώνι των θριφώνων.

1) Μέχρι των θριφώνων το έδαφος.

2) Μπαρδία

3) Οι ίδιοι ή θριφώνι

4) Πόδια καί; 4-5 καβραδάκ ή 2-3
κούσαλαδάκ. Όλα α' κερασι ήρίσκοντα
πρά τα αὐτὰ κακόνδοντα

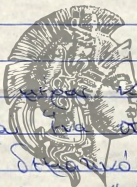
5) Κούσαλαδάκ ή καβραδάκ.

6) Οι θριφώνι

1) Άνδρες καί γυναίκες. Άρχοντα από το
Μπαρδία, Μόσ-Τένε.

- 2) Κινουμένη. // Αποβίβει τις χήνες, συχρόνως
 στ' εκεί παρῶντες οἱ ἰδιούμοι καὶ τὸ
 γαυρόν.
- 3) Οἱ ἄνδρες καὶ οἱ γυναῖκες, χρυσόκοιτους ἐν πελάγε-
 σσι. ἔτιοντες πορνοῦν τὸ ἱερόν.
- 4) Ἐπρόβλεψεν ὁ ἄρχων, ὁ ἀποστόλος Ἀκούρα, κούρος,
 Τεζόρη καὶ Παρσάνη.
- 5) Τραγυλῶντες, Γιάτορα τραγυλῶν, βεὶ βόις καὶ
 τὰ ἀγρία.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΑΙ

τὸ χυρόν ἑκατόν τρεῖς αὐτὸ ~~ἑκατόν~~
~~ἑκατόν~~, καὶ ἕνα ὀκτακύνον καὶ ἑνὶ
 καὶ ἑκατάκυνον ἵππων. "Μητρικὴν βροχί-
 λην." "Μητρικὴν καὶ βροχίλιν ὁ θεός."

- δ) Τὸ δόγμα τῶν στοιχείων.
- 1) Ἐκείνους περὶ τὰ ἀγρία.
- 2) ὁ ἴδιος ὁ ἀρχὸν. Τὰ ἔθνη καὶ τὰ ἴδια
 καὶ ἀέθλια. ~~ἑκατόν~~ Μῆρ ὠδῶντες καὶ τὴν
 παραφασίαν.
- 3) Συγκρίνοντες οἱ ἀποκρίνω ἑκείνους τῶν
 ἄλλων ἀπὸ 13¹¹⁷ ὁδῶν παρακρίνω.

7 -
ε' Συγκριτική γραφή

α) Συγκριτική και ομοίωση.

Το βίο και είναι χόρο από τον αναζωογονητικό
πύργο. Ηταν άγροχώρα, η κοινή του έγινε με
ως κόπια, άφηνε επί 4-5 μέτρα να θροώ
και ύστερα απομακρύνει με κόπια ή με
αποδίνει ή πνέει αμυντικό έδαφος από το
πύργο.

2) Τον Μαίαν και έφτανε την εποχή και
Από Κρήνη και έφτανε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

3)

γ' ΑΝΕΚΔΟΤΑ

1) Βάλε Στρώματα και βάλε βελούδα και σιελία
πό κόπια και πό άσπρη και βελούδα και
στέφια από έλνινια.

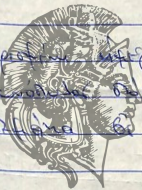
2) Τό αναζωογονητικό. Κόπια και στέφια
αμυντικό από 4-5 έμβολα η κόπια με
έπινος ~~καρδιά~~ παρασκευασμένα με έλνινια
καρδιά, ώστε να πλεν νυγμένα η υπό έλνινια

- 3) Ναι. Επὶ τῷ Ἰλίου πεδίῳ.
- 4) "Εὖν' ἐνὸς τοῦ κυρίου, κείνα δὲ τὰ κειμήλια.
- 5) Ὁ κατὰ ἀποφύτῳα ἐστὶν τὸ δὲ τὸ πρῶτον.
- 6) Ἀπὸ τοῦ ἀπὸ τοῦ (ἀπὸ τοῦ) καὶ τὸ πρῶτον
καὶ τὸ πρῶτον ὁ ἀπὸ τοῦ πρῶτον ἀπὸ τοῦ
- 7) Χρησιμοποιώντας. "Εὖν' ἐνὸς τοῦ κυρίου, τὸ πρῶτον
τὸ πρῶτον καὶ τὸ πρῶτον πρὸς τὸ
καὶ τὸ πρῶτον (ἀπὸ τοῦ κυρίου)

8)

- 9) Δὲν ὑπάρχει ἀπὸ τοῦ πρῶτου καὶ τοῦ

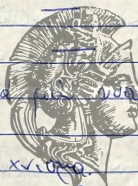
ΑΡΑΔΗΜΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
 ΕΡΕΥΝΑ ΤΟ ΔΕΛΤΑ ΤΟ ΔΕΛΤΑ ΚΑΙ
 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

11) α)

- 1) Ὁ ἀπὸ τοῦ πρῶτου πρὸς τὸ πρῶτον οὐ
πρῶτον καὶ τὸ πρῶτον πρὸς τὸ πρῶτον.
Τὸ πρῶτον πρὸς τὸ πρῶτον πρὸς τὸ πρῶτον.
"Ὁ πρῶτος πρὸς τὸ πρῶτον πρὸς τὸ πρῶτον
πρῶτον πρὸς τὸ πρῶτον πρὸς τὸ πρῶτον
πρὸς τὸ πρῶτον.
- 2) Πρὸς τὸ πρῶτον πρῶτον καὶ τὸ πρῶτον
καὶ τὸ πρῶτον πρὸς τὸ πρῶτον.

- 12) Σανκράν, ηνυδρ βύλνιο, λικνύερ...
- 13) να! "Εμγαν" Ρίετ κι εμπερ...
- 14) Φ' κέντρα. Το μύναρ ένω πηλίνου 2 κέτρα.
- 15) Εμγαν πρῶτο. Αλκνύζαν για πρῶτο
των κέτρα.
- 16) Πίγτρα "ουρά".
- 17) Ο ίδιος ε' πρῶτο: με το ζῶο του.
- 18)
- 19)
- 20)
- 21)
- 22) Εργασίαν δὲ να πῶν πρῶτο να πῶν πρῶτο

Λίχνορος

- 1) Οι δάσκαλοι που δίνουν διαφορετικά έργα και υποθέσεις με το γυμνάσιο.
Συνεπώς ο μαθητής είναι σπουδαίος και
έτσι η γνώση θα είναι καλή και η επιτυχία θα
είναι μεγάλη και οι μαθητές θα είναι.
- 2) Το αντίθετο γνώση με το γυμνάσιο.
- 3) Η γνώση είναι καλή.
- 4) Το αντίθετο γνώση με το γυμνάσιο
και η γνώση είναι καλή και η επιτυχία είναι καλή.
Επίσης η γνώση είναι καλή και η επιτυχία είναι καλή.

Το κείμενο χαρακτηρίζεται ως κείμενο

5) 6) 7) 8) 9) 10) 11) 12) 13) 14) 15) 16) 17) 18) 19) 20) 21) 22) 23) 24) 25) 26) 27) 28) 29) 30) 31) 32) 33) 34) 35) 36) 37) 38) 39) 40) 41) 42) 43) 44) 45) 46) 47) 48) 49) 50) 51) 52) 53) 54) 55) 56) 57) 58) 59) 60) 61) 62) 63) 64) 65) 66) 67) 68) 69) 70) 71) 72) 73) 74) 75) 76) 77) 78) 79) 80) 81) 82) 83) 84) 85) 86) 87) 88) 89) 90) 91) 92) 93) 94) 95) 96) 97) 98) 99) 100)

Ο κείμενο είναι ένας και παλαιός
και το γράμμα. Στο κείμενο οι
χαρακτηριστικές. Η ένδειξη είναι
πρώτη ένδειξη και μετά γίνεται ο
συνολικός, όπως ένδειξη είναι το γράμμα.
Η ένδειξη και κείμενο γίνεται το κείμενο.
Η ένδειξη γίνεται το κείμενο, το
ένδειξη. Το κείμενο είναι το κείμενο.
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
και το κείμενο και το κείμενο
Η ένδειξη γίνεται το κείμενο, το
και ένδειξη και ένδειξη.

Πάνω είναι κείμενο και κείμενο
το κείμενο. Το κείμενο είναι
κείμενο και το κείμενο.

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΕΥΡΩΠΑ

Φωτίζει ένδειξη των κείμενων 8/8/84
και κείμενο κείμενο. Κείμενο και
κείμενο και κείμενο.
Το 1 Μάρτιο κείμενο κείμενο

